

**Primul program executiv de colaborare culturală între Guvernul Republicii Moldova
și Guvernul Republicii Italiene
pentru anii 2020 - 2022**

Guvernul Republicii Moldova, denumit în continuare „Partea moldovenească” și Guvernul Republicii Italiene, denumit în continuare „Partea italiană”,

- în conformitate cu prevederile Acordului de colaborare culturală, științifică și tehnologică între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Italiene, semnat la Roma la 19 septembrie 1997, precum și ale Declarației Comune a Ministrului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova și Ministrului Afacerilor Externe și Cooperării Internaționale al Republicii Italiene privind cooperarea bilaterală pentru implementarea Acordului de Asociere (inclusiv crearea Zonei de Comerț Liber Aprofundat și Comprehensiv – AA/DCFTA) dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, semnată la Roma, la 15 octombrie 2014,
 - dorind să consolideze schimburile în domeniul culturii și să contribuie în acest fel la aprofundarea relațiilor de prietenie între țările respective;
- au convenit asupra prezentului Program executiv de cooperare culturală.

Articol 1

ÎNVĂȚAMÂNT

1. Învățământ superior

1.1. Părțile vor susține cooperarea între Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova și Ministerul Instruirii, Universității și Cercetării al Republicii Italiene, precum și cooperarea între instituții de învățământ superior și de cercetare din cele două țări.

Părțile vor stabili un program de cooperare interuniversitară care va cuprinde:

- încheierea acordurilor și convențiilor;
- schimb de profesori, date și informații;
- realizarea proiectelor comune de cercetare, programelor comune de doctorat și cursuri integrate între universitățile moldovenești și italiene;
- organizarea seminarelor și conferințelor;
- schimbul de informații privind acordurile interuniversitare în vigoare și cele ce urmează a fi încheiate ulterior.

1.2. Părțile vor realiza anual schimburi de până la 2 profesori și/sau cercetători universitari pentru vizite cu o durată maximă de 8 zile, în vederea realizării programelor comune de cercetare și inițiere a parteneriatelor între universități și alte instituții de învățământ superior din cele două țări, în special în ceea ce privește învățământul superior și formarea în cadrul programelor de postdoctorat în domeniul patrimoniului cultural edificat.

2. Învățământ general

2.1. Părțile vor face schimb de manuale și alte materiale didactice în vederea favorizării procesului de cunoaștere reciprocă a culturii, sistemelor de învățământ și metodelor de predare. Părțile vor face schimb de informații referitoare la metodologiile didactice moderne și rezultatele ultimelor cercetări din domeniul pedagogiei; vor evalua condițiile de sporire a schimburilor între clase de orice nivel și

grad; vor încuraja compararea între respectivele experiențe didactice multimedia, cu referire specială la măsurile de instruire a copiilor cu dizabilități.

2.2. Părțile manifestă interes comun în promovarea:

- cursurilor de formare continuă pentru profesorii moldoveni de limbă italiană din școlile din Republica Moldova;
- înfrățirilor și contactelor între instituțiile de învățământ sau alte organizații interesate, în vederea promovării schimbului de elevi în baza proiectelor de formare convenite între aceste instituții.

2.3 Părțile, pe perioada de valabilitate a prezentului Program, vor depune efort în vederea promovării inițiatiivelor în domeniul educației și instruirii, care vor fi stabilite prin intermediul canalelor diplomatice între ministerele competente ale celor două țări.

3. Recunoașterea actelor de studii

3.1. Părțile se angajează să se informeze reciproc despre sistemele de învățământ general și superior și evoluția acestora, în vederea unei evaluări comparative echitabile a respectivelor certificate și titluri de studii din partea autorităților competente ale celor două țări.

4. Predarea limbii române și italiene

4.1. Părțile vor susține promovarea limbilor și culturilor respective în cele două țări.

4.2. Părțile, în limita disponibilităților financiare, vor susține:

- promovarea instituirii claselor bilingve la nivelul învățământului secundar, ale căror moduri de funcționare să fie stabilite prin acorduri specifice, inclusiv în scopul recunoașterii titlurilor de studii finale pentru continuarea studiilor în instituțiile de învățământ superior din țările respective.

4.3. Partea italiană își exprimă disponibilitatea de a oferi cărți pentru studierea limbii italiene, literaturii, istoriei, geografiei, pentru predarea limbii italiene, pentru cursurile de formare și perfecționare a cadrelor didactice și lectorilor, precum și pentru acele instituții culturale care, prin intermediul misiunilor diplomatice, vor face solicitare.

De asemenea, Partea italiană va examina posibilitatea oferirii unor contribuții financiare în vederea instituirii catedrelor didactice de limbă italiană în instituțiile de învățământ primar și general și va susține inițiativele corespunzătoare de formare a profesorilor moldoveni de limbă italiană.

4.4. Societatea „Dante Alighieri”, care operează în Republica Moldova, prin intermediul Comitetului de la Chișinău, prevede să promoveze limba și cultura italiană, desfășurând activități didactice și culturale, suplinirea bibliotecilor, diseminarea certificatului PLIDA (Proiectul Limba Italiană Dante Alighieri), în cadrul sistemului CLIQ, pentru certificarea competențelor de limbă italiană, și a planurilor de curs ADA (Certificatul Dante Alighieri).

Articolul 2

BURSE DE STUDII

1. Cetățenii moldoveni pot concura pentru obținerea unei burse de studii puse la dispoziție de către partea italiană în limitele disponibilității bugetare (punctul I A) din Anexa la prezentul Program). Bursele lunare de studiu vor fi oferite în conformitate cu modalitățile prevăzute în avizul anual de burse, publicat pe pagina web a Ministerului Afacerilor Externe și Cooperării Internaționale.

2. Partea moldovenească va oferi anual cetățenilor italieni 5 burse de studii (licență/master/doctorat), în condițiile prevăzute de legislația națională în vigoare aplicată pentru cetățenii Republicii Moldova, care își fac studiile cu finanțare din bugetul de stat.

Articolul 3

COOPERAREA ȘTIINȚIFICĂ ȘI TEHNOLOGICĂ

1. Părțile recunosc importanța științei și tehnologiei pentru dezvoltarea economică, socială și culturală a ambelor țări.

2. Părțile, în stabilirea priorităților pentru susținerea financiară a proiectelor de cooperare, au convenit de a ține cont de următoarele criterii:

- conformitatea cu domeniile prioritare de dezvoltare a științei și tehnologiei celor două țări;
- potențialul inovației tehnologice.

3. Părțile identifică în comun ca sector strategic al dezvoltării culturale și economice cel al aplicării Tehnologiilor Informaționale și Comunicaționale (TIC) în sectorul cultural și se angajează să pregătească programe comune de cercetare în acest domeniu, cu transfer tehnologic și acțiuni de formare bilaterale.

Articolul 4

CULTURĂ ȘI ARTĂ

1. Instituții culturale

Părțile vor promova colaborarea între instituțiile culturale din ambele țări.

2. Muzică, Teatru, Dans

Părțile vor susține realizarea de spectacole și turnee ale trupelor de artiști sau artiștilor individuali deosebit de calificați și vor promova colaborarea și schimburile între instituțiile și asociațiile de profil din țările respective (punctul I C) din Anexa la prezentul Program).

3. Cinema

Părțile vor promova participarea reciprocă la festivalurile de cinematografie care au loc în Republica Moldova și Italia, precum și realizarea festivalurilor de regizori sau a săptămânilor filmului și colaborarea între asociații și operatori din sectorul cinematografic (punctul I C) din Anexa la prezentul Program).

4. Festivaluri, celebrări, evenimente de amploare

Părțile vor face schimb de informații și documente despre festivaluri, celebrări și evenimente culturale de mare însemnatate care au loc în țările respective și vor susține participarea grupurilor de artiști sau artiștilor individuali deosebit de calificați și reprezentativi ai culturii moldovenești și italiene (punctul I C) din Anexa la prezentul Program).

5. Expoziții

Părțile vor susține, pe perioada de valabilitate a prezentului Program, realizarea de expoziții la nivel înalt. Părțile vor conveni, prin canale diplomatice, asupra propunerilor și tematicii expozițiilor ce urmează a fi realizate reciproc.

Articolul 5

COOPERAREA ÎN SECTOARELE ARHEOLOGIEI, RESTAURĂRII, CONSERVĂRII ȘI PROTECȚIEI PATRIMONIULUI CULTURAL

1. Părțile vor promova cooperarea în domeniul arheologic, susținând misiunile de experți, contactele și schimbul de cercetători, date și publicații între instituțiile specializate.
2. Ministerul Bunurilor și Activităților Culturale și Turismului susține schimbul de informații cu organele omoloage din Republica Moldova în domeniul cercetării antropologice, paleopatologice și paleontologice.
3. Părțile vor încuraja colaborarea și schimbul de informații și experiență în domeniul muzeografiei, precum și în cel al protecției, conservării și restaurării patrimoniului cultural, în conformitate cu respectivele acte normative în vigoare.
4. Părțile vor examina perspectivele de colaborare în domeniul de catalogare a patrimoniului istoric și artistic, arhitectural și urban, inclusiv prin intermediului schimbului de specialiști. Ministerul Bunurilor, Activităților Culturale și Turismului este dispus să realizeze, în colaborare cu instituția de resort din Republica Moldova, schimb de cunoștințe și vizite în vederea aprofundării metodologii catalografice adoptate și promovării realităților muzeale ale celor două țări.
5. Părțile vor acorda o atenție deosebită utilizării TIC și a tehnologiilor multimedia în formarea, cunoașterea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural respectiv, încurajând și sprijinind o colaborare din ce în ce mai strânsă între instituțiile culturale și universitare din cele două țări.
6. Părțile vor sprijini inițiativele privind studiul domeniilor conexe conservării și restaurării monumentelor și centrelor istorice, precum și formării experților tehnici în domeniu. Modurile de operare, inclusiv cele de ordin finanțier, vor fi definite prin canale diplomatice.
7. Partea italiană manifestă interesul său în aprofundarea relațiilor de colaborare cu instituțiile competente din Republica Moldova în materie de cartografiere tematică a bunurilor patrimoniului cultural expuse riscurilor, de protecție a peisajelor culturale și de recuperare a mediului prin schimb de informații, preluarea de experiențe și, eventual, prin intermediul expozițiilor și inițiativelor pilot.
8. Părțile se angajează să colaboreze în vederea contracarării traficului ilicit de bunuri culturale, prin acțiuni de prevenire, reprimare și remediere, în conformitate cu prevederile legislațiilor naționale și respectând obligațiile prevăzute în Convenția Internațională UNESCO din 1970 asupra măsurilor ce urmează a fi luate pentru intezicerea și împiedicare operațiunilor ilicite de import, export și transfer de proprietate al bunurilor culturale.

De asemenea, Părțile se obligă să coopereze în vederea consolidării și perfecționării sistemelor legislative și administrative respective pentru implementarea integrală a prezentului Program.

9. Părțile vor acorda o atenție deosebită colaborării pentru îndeplinirea obligațiilor impuse de Convențiile internaționale UNESCO din 1972 privind Protecția Patrimoniului Mondial Cultural și Natural și din 2003 privind Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial. De asemenea, Părțile se

angajează să colaboreze în implementarea obligațiilor prevăzute de Convenția UNESCO din 2005 privind protecția și promovarea diversității de expresii culturale.

Articolul 6

ARTĂ, DESIGN ȘI ARHITECTURĂ CONTEMPORANĂ

1. Părțile se vor angaja în promovarea artelor vizuale contemporane (artă, arhitectură și design), precum și în dezvoltarea industriilor creative și culturale aferente.
2. Părțile vor promova valorificarea patrimoniului artistic și arhitectural contemporan, precum și punerea în aplicare a acestuia, atât la nivel național cât și internațional, inclusiv prin intermediul schimbului de experți din diverse sectoare ale disciplinelor aferente contemporanului.
3. Părțile vor colabora pentru organizarea cursurilor de formare în istoria artei, critica artei și arhitectură contemporană.
4. Părțile vor susține mobilitatea și schimbul tinerilor artiști din cele două țări, prin activarea rezidențelor respective.

Articolul 7

ARHIVE, BIBLIOTECI, EDITĂRI ȘI TRADUCERI

1. Arhive

- 1.1. Părțile vor susține colaborarea între respectivele administrații arhivistice, prin:

- schimb de publicații științifice, microfilme, copii de documente și dispoziții normative, în conformitate cu legislațiile naționale în vigoare;
- schimb de vizite ale unui arhivist pentru o perioadă maximă de zece zile fiecare (punctul I B) din Anexa la prezentul Program).

Administrațiile arhivistice sus-menționate vor realiza programe de colaborare, inclusiv prin intermediul acordurilor bilaterale.

- 1.2. Părțile vor facilita cooperarea între Arhivele istorice ale Ministerelor Afacerilor Externe din cele două țări, în baza principiului reciprocității și în conformitate cu actele normative în vigoare ale ambelor țări, în scopul realizării schimbului de informații, experiență și publicații.

2. Biblioteci

- 2.1. Sunt prevăzute următoarele colaborări între bibliotecile celor două țări:

- schimb de cărți, publicații și periodice între bibliotecile, academiile și instituțiile culturale din cele două țări;
- schimb de microfilme și copii ale materialelor păstrate în bibliotecile publice de stat, în conformitate cu actele normative interne;
- schimb de vizite a unui bibliotecar, în baza principiului reciprocității, pentru efectuarea unei vizite cu durată maximă de două săptămâni (punctul I B) din Anexa la prezentul Program).

- 2.2. Partea italiană își declară disponibilitatea, la solicitare, de a trimite experți în sectorul conservării și restaurării, digitizării, proiectării edificiilor bibliotecare și promovării cărților. Cheltuielile aferente

vor fi suportate de către partea solicitantă. Detaliile vor fi stabilite prin intermediul canalelor diplomatice.

3. Editări și Traduceri

3.1. Fiecare dintre Părți va susține, în limitele disponibilității bugetare, traducerea, editarea și coeditarea principalelor opere literare ale autorilor naționali din cealaltă țară.

3.2. Partea italiană informează că sunt disponibile următoarele premii acordate editorilor și traducătorilor de cărți italiene în limbi străine.

- Ministerul Afacerilor Externe și Cooperării Internaționale oferă premii sau/și contribuții financiare editorilor și traducătorilor de origine italiană și/sau străină, în scopul difuzării și traducerii operelor literare și științifice, precum și pentru traducerea, subtitrarea și dublajul de filme de scurt metraj, lung metraj și seriale televizate.

- Ministerul Bunurilor, Activităților Culturale și Turismului, Direcția Generală Biblioteci și Instituții Culturale oferă operatorilor de traduceri și editorilor italieni și străini "Premii Naționale pentru traduceri", sub Înalțul Patronaj al Președintelui Republicii.

"Centrul pentru traducători și inițiative în favoarea traducerii", care activează în cadrul Direcției Generale menționate, își declară disponibilitatea de a stabili contacte cu instituțiile interesate din Republica Moldova.

Propunerile vor fi transmise prin canale diplomatiche.

3.3. Partea italiană este disponibilă să ofere instituțiilor de cultură și universitare din Republica Moldova cărți la diferite discipline și materii, în baza cererii transmise prin intermediul canalelor diplomatice.

3.4. Partea moldovenească va oferi cărți prin intermediul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Bibliotecii Naționale și Bibliotecii Naționale pentru copii "Ion Creangă"; va organiza prezentări de carte a autorilor italieni, va sprijini traducerea de opere ale scriitorilor italieni; va sprijini colaborarea între casele editoriale italiene și moldovenești.

Articolul 8

INFORMAREA ȘI COLABORAREA ÎN SECTORUL RADIOTELEVIZIUNII

1. Părțile vor susține cooperarea între zare, agenții de presă, edituri și alte servicii de informare ale celor două țări în vederea impulsionării schimbului de informații privind sfera politică, economică, culturală și socială a celor două țări, având drept obiectiv creșterea gradului de cunoaștere reciprocă.

Părțile vor susține schimburile și cooperarea în sectorul radiofonic și de televiziune, promovând încheierea acordurilor directe între instituțiile competente și interesate.

2. Părțile vor susține cooperarea directă între agențile de presă naționale ale celor două țări.

Articolul 9

SCHIMBURILE DE TINERET

1. În limitele disponibilității bugetare, părțile vor stimula cooperarea și schimburile de tineret la nivel bilateral cât și prin intermediul programelor și altor forme de colaborare la nivel european, orientate pe dezvoltarea educației non-formale, voluntariatului, organizațiilor de tineret, formarea și perfecționarea

cadrelor din domeniu, precum și vor promova participarea tinerilor, inclusiv participarea creativă în cadrul taberelor educative, festivalurilor culturale și folclorice.

2. Partea moldovenească va încuraja participarea bilaterală a tinerilor la concursurile de muzică corală, de dansuri populare și folclorice, precum și la competiții sportive.

Articolul 10

SPORT

1. Părțile vor susține dezvoltarea și cooperarea în diverse discipline sportive, prin intermediul contactelor între instituțiile sportive din cele două țări, și în special, între respectivele Comitete Olimpice. Cheltuielile aferente organizării unor astfel de activități vor fi suportate de către partea solicitantă.

2. Părțile vor respecta obligațiile prevăzute de Convenția Internațională UNESCO împotriva dopajului în sport din 2005.

Articolul 11

DREPTURILE OMULUI

1. Părțile vor încuraja activitățile culturale care au drept scop promovarea și protejarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și intensificarea luptei contra rasismului, discriminării, xenofobiei și orice formă de intoleranță.

2. Părțile vor susține activitățile culturale destinate să promoveze egalitatea dintre bărbat și femeie și valorificarea creațivității femeilor și a producției lor culturale.

3. În scopurile prevăzute de aliniatele 1 și 2, Părțile vor utiliza inclusiv activitățile de cooperare culturală prevăzute de prezentul Program.

Articolul 12

ASPECTE FINANCIARE

Finanțarea acțiunilor prevăzute în prezentul Program, se va efectua în limita resurselor financiare ale fiecărei Părți planificate anual în acest scop.

Articolul 13

DISPOZIȚII FINALE

1. Prezentul Program nu exclude posibilitatea de a conveni, prin intermediul canalelor diplomatice, asupra altor inițiative neprevăzute de acesta, autorizate preventiv de Administrațiile competente pentru coordonarea Programului respectiv.

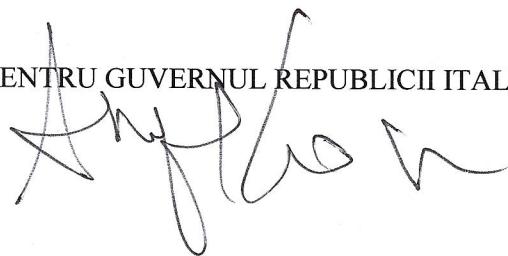
2. Părțile convin că toate inițiativele menționate în prezentul Program se vor realiza prin intermediul canalelor diplomatice.

3. Activitățile prevăzute de prezentul Program se vor desfășura în conformitate cu Acordurile internaționale în vigoare, cu respectarea legislațiilor naționale ale Părților și a obligațiilor ce decurg din statutul Italiei de țară membră a Uniunii Europene.

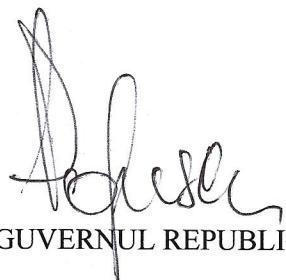
4. Prezentul Program va intra în vigoare din data semnării și va fi valabil până la data de 31 decembrie 2022. În cazul în care nu va exista vreo obiecție scrisă a Părților, valabilitatea Prezentului Program va fi prelungită automat până la data de 31 decembrie 2023.

Semnat la Roma la data de 19 decembrie 2019, în două exemplare originale, fiecare în limbile română și italiană, ambele texte fiind egal autentice.

PENTRU GUVERNUL REPUBLICII ITALIENE

PENTRU GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

ANEXA
PREVEDERI GENERALE ȘI FINANCIARE

I A) Burse de studii Selecția candidaților propuși pentru bursele de studii se va efectua anual, în fiecare dintre cele două țări, în baza prevederilor avizelor de concurs privind acordarea burselor anuale.

Partea italiană va oferi bursierilor moldoveni:

- O bursă de studii acordată în baza dispozițiilor prevăzute de avizul de concurs anual;
- Asigurarea medicală în caz de accidente și boli, cu excluderea cheltuielilor pentru proteze dentare, cure de tratament pentru accidente produse în timpul activităților sportive sau riscante, precum și pentru consecințele bolilor anterioare;
- Scutirea integrală sau parțială a taxei de studii în învățământul superior, doar în cazul, când instituțiile de învățământ superior au prevăzut mijloacele necesare în conformitate cu autonomia acestora.

Bursele lunare de studiu vor fi acordate în conformitate cu modalitățile precizate din an în an de către avizul corespunzător, publicat pe site-ul web al Ministerului Afacerilor Externe și Cooperării Internaționale.

Partea moldovenească va oferi bursierilor italieni:

- O bursă lunară în conformitate cu legislația în vigoare;
- Scutirea integrală sau parțială a taxei de studii în învățământul superior, doar în cazul, când instituțiile de învățământ superior au prevăzut mijloacele necesare în conformitate cu autonomia acestora.
- Poliță de asigurare medicală în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

I B) Schimb de vizite

Partea trimițătoare va comunica Părții primitoare, cu cel puțin trei luni înainte, prin intermediul canalelor diplomatice:

- lista candidaților propuși, în conformitate cu prevederile prezentului Program;
- cetățenia (care va fi cea a Republicii Italiene sau cea a altui stat din Uniunea Europeană, în cazul celor care vor călători în Republica Moldova și cetățenia Republicii Moldova pentru cei care vor călători în Italia), date despre persoanele propuse, Curriculum Vitae, precum și cunoașterea limbilor străine;
- programul vizitei, cu indicarea titlurilor eventualelor conferințe, precum și numele profesorului, departamentului, facultății, universității sau instituției gazdă;
- perioada și durata vizitei.

În cazul schimburilor de delegații (profesori, arhiviști, bibliotecari etc.) Părțile își asumă responsabilitatea de a asigura/acorda cazare și a plăti diurne în conformitate cu legislația în vigoare a Părților. Cheltuielile de transport tur-retur vor fi suportate de către partea trimițătoare sau persoana cointeresată, iar cheltuielile de călătorie internă vor fi suportate de către partea primitoare sau persoana cointeresată.

Partea primitoare va confirma acceptarea vizitei, prin canale diplomatice, de regulă cu cel puțin o lună înaintea datei de plecare.

În decursul unei luni de la încheierea vizitei, cercetătorul va prezenta în mod obligatoriu, prin canale diplomatice, un raport de sinteză despre cercetările efectuate.

Părțile vor colabora astfel încât persoanele participante la Programul respectiv, vor avea acces la instituțiile culturale, educaționale și științifice, la biblioteci, arhive, etc., pe durata desfășurării activităților lor formative, a programelor de lucru și de cercetări care îi interesează, în conformitate cu legislația în vigoare a țării gazdă.

I C) Cinematografie, spectacole și expoziții.

Cheltuielile privind organizarea festivalurilor cinematografice, spectacolelor și expozițiilor vor fi stabilite, din cînd în cînd, de către Părți în limita alocățiilor disponibile, precum și din contul altor surse în conformitate cu legislația în vigoare a Părților.

Toate inițiativele, care pot beneficia de susținerea financiară a Ministerului Bunurilor, Activităților Culturale și Turismului din Republica Italiană, vor trebui să obțină prealabil avizul favorabil al Comisiilor consultative sectoriale.